

M.T. $\frac{G. N. 23}{iv. 263}$ 1928.

Jak. 7/3-28

M

E U R A

Kukonmäki, Pappilanmäki, Käräjämäki, Osmanmäki.

Tutkimukset suorittanut N. Cleve.

v. 1927.

8 karttaa ja 11 valokuvaa

SELOSTUS

=====

niistä muinaistieteellisistä tutkimustöistä, jotka v.t. amanuenssi Nils Cleve suoritti Euran pitäjässä elokuussa 1927.

KUKONMÄKI

=====

Kesällä 1926, tri C.A. Nordman'in ja allekirjoittaneen toimittaessa kaivauksia Köyliön pitäjässä, Kjuloholm nimisen kartanon maalla sijaitsevassa kalmistossa, ilmoitti Euran pitäjältä kotoisin oleva rakennusmestari O.H. Tuominen, jolla samaan aikaan oli rakennustöitä kartanossa, meille aikovansa rakentaa huvilan Euran kirkonkylässä sijaitsevalle Kukonmäki nimiselle mäelle. Kun tiesimme, että prof. J.R. Aspelin oli v. 1879 löytänyt kysymyksessä olevalta mäeltä muutamia varhaisemman rautakauden esineitä, kävimme eräänä päivänä paikkaa katsomassa, jolloin huomasimmekin pari hauta(?)kumpua, joista toinen varmasti oli Prof. Aspelinin tutkima.

Seuraavana talvena lähetti herra O.H. Tuominen prof. A. Hackman'ille pyynnön, että toinen näistä hautakummuista poistettaisiin, koska se esti pihan kuntoon panemista. Tämän anomuksen johdosta määrättiin allekirjoit. suorittamaan tutkimustyöt Kukonmäellä ja tarkastamaan muita Eurassa sijaitsevia kalmistoja.

Porista Turkuun menevä maantie sivuuttaa puheena olevan Kukonmäen noin 1 km:n päässä Euran kirkosta eteläänpäin. Tämä kalmistomäki, joka pienenä metsikkösaarena kohoaa ympäröivistä viljellysmaista, sijaitsee länsipuolella maantietä ja erää^m Eurajokeen laskevan isomman puron, Ahmasojan, etelärannalla. Idässä, Eurajoen toisella puolella, on Käräjämäen tunnettu harjanne sekä nykyään melkein poiskaivettu Osmanmäen kalmisto. Kukonmäelle, jonka suuruus on n. 100 m², ovat rakennusmestari O.H. Tuominen ja rakennusmestari J.A. Suominen rakenta-

neet pari huvilaa, herra Suomisen huvila likemmäksi yllä mainittua ojaa kuin herra Tuomisen. Näitten rakennusten välillä ja melkein mäen keskipisteessä kohoaa isompi matala hautakumpu, joka vanhasta kuvasta ja selostuksesta päättäen on sama, jonka prof. Aspelin aikoinaan avasi ja josta hän löysi pari keihäänkärkeä 6:lta vuosisadalta. Rakennusmestari Tuomisen rakennuksen lounaispuolella, aivan portaiden edessä, on toinen rökkiö, hyvin epäsäännöllinen ja melkein pelkistä kivistä tehty. Kolmas kiviraunio oli rakennusm. Suomisen huvilasta n.10 m. pohjoiskoilliseen. Pihan tasoittamisen tähden olivat nämä kaksi viimeksi mainittua poistettavat.

KAIVAUSALUE I

=====

Rakennusm. Tuominen ilmoitti että n.40 m. länsilounaseen hänen huvilastaan, eräässä paikassa jota oli perunamaaksi aijottu, oli löydetty paljon palaneita kiviä ja palanutta hiekkaa. Edellisenä kesänä oli siitä paikasta poisviety suuri kivimöhkäle. Tämän vierestä oli silloin löydetty iso rautainen veitsenterä, jonka hän oli jättänyt Köyliön Kjulo-holm kartanon konttoriin. (Konttorissa käydessäni en kuitenkaan onnistunut tätä esinettä saamaan. Isännöitsijällä, agronomi Axel Lindströmillä ei ollut tietoa tästä asiasta. Sen sijaan luovutti hän Kansallismuseolle erään keihäänkärjen (K.M. 8810), jonka rakennusm. Tuomisen työmiehet olivat löytäneet kartanon kanalan alta.)

Herra Tuomisen mainitsemalla paikalla kaivoin nyt 14 neliömetrin laajuudelta. Maa oli hyvin kovaa, ilmeisesti palannutta soraa, varsinkin ruuduissa A1-4 ja B 1-4. Hiiltä ei kuitenkaan löydetty. Löydöt olivat hyvin niukat, 14 saviastianpalasta, 1 pronssilevy, 1 poltettu luunsiru, 1 polttamaton luu, 1 hevosenhammas ja 1 pala pajankuonaa. Mitä tässä paikassa ennenmuinoin on ollut on vaikea sanoa; omasta puolestani luulen että täällä mäellä ennen, ehkä varhaisemmalla rautakaudella, on ollut talo tai joku työpaikka.

Kiviraunio I
=====

Rakennusmestari O.H.Tuomisen huvilan pihamaalla oli epäsäännöllinen kiviraunio, suuruudeltaan n.5,5 x 4,5 m..Kivet olivat osaksi hyvinkin suuret, monet niistä kiintonaisiakin. Maatäydettä ei ollut muuta kuin mitä kasviaineista oli aikojen kuluessa muodostunut. Kivien alta tuli heti hieno hiekkakerros näkyviin. Suurin osa löydöystä oli tämän ja multakerroksen välisestä maakerroksesta.

Huomiota kiinnittävä seikka oli siinä tosiasiana, että poltettuja luita ei löytynyt enemmän kuin yksi ainoa sirpale. Sitävastoin tuli esiin hyvin paljon saviastianpaloja ja suuri määrä rautakuonaa. Monet saviastianpalaset olivat hiekassa isojen kivien alla. Viimemainitusta seikasta selvenee, että raunio varmasti on ihmisten rakentama. En kuitenkaan vaarmuudella voi sanoa, että se on hauta.

Löydöt olivat seuraavat:

Saviastianpalasia ----- 98 kpl. + 32 murusta.
Poltettua savea ----- 2 "
Poltettu luunsiru ----- 1 "
Hiiltä ----- 1 "
Hevosenhammas ----- 1 "
Pajankuonaa ----- isompi määrä.

Saviastianpalasista mainittakoon että pari niistä näyttää olevan niin kutsuttua tekstiilikeramiaa. Kaikki olivat tummanvärisiä ja hyvin yksikertaista tekoa.

Kaivaustekniikka

Niinkuin kertomukseen erikoiskartasta käy selville, käytin tutkimuksessa ruutujärjestelmää (ruutujen suuruus oli 1,5 m.). Ensin otin työn alaiseksi sen osan, joka oli profiilileikkausviivan itäpuolella, että onnistuisin saamaan siviävän rauniosta. Vaikeutta tuotti kuitenkin kivien valtava suuruus.

Korkeusmittoja
=====

1 saviastianpalasia --- -0,22	4 saviastianpalasia -- -0,28
2 pajankuonaa ----- -0,19	5 " -- -0,07
3 saviastianpalasia -- -0,30	6 pajankuonaa ----- -0,24

7	pajankuonaa -----	-0,21	22	saviastianpalasia ---	-0,20
8	saviastanpalasia ----	-0,27	23(47)	piipala -----	+0,01
9	"	---- -0,19	24(51)	hevosenhammas ----	-0,24
10	"	---- -0,27	25	saviastianpalasia ---	-0,17
11	"	---- -0,29	26	pajankuon.+polt.savea	-0,20
12	"	---- -0,07	27	saviastianpalasia ---	-0,18
13	"	---- -0,44	28	poltettu luunsiru ---	-0,18
14	pajakuonaa -----	-0,44	29	saviastianpalasia ---	-0,19
15	saviastianpalasia ---	+0,08	30	sav.ast.pal.+ kuonaa-	-0,38
16	"	--- -0,01	31	"	----- -0,17
17	"	--- +0,15	32(56)	hiiltä -----	-0,10
18	kuon. + saviast.p. --	+0,08	33	sav.ast.pal.+ kuonaa-	-0,11
19	pajankuonaa -----	-0,19	34	"	----- -0,28
20	saviastianpalasia ---	-0,23	35	"	----- -0,24
21	"	--- +0.01			

=====

KIVIRAUNIO II

=====

Noin 10 m. pohjois-koilliseen rakennusmestari J.A.Suomisen huvilasta oli toinen pienempi röykkiö; mitat n.3,5 x 3,-m. Mitä edellisestä on sanottu, soveltuu myöskin tähän. Kivet olivat valtavan suuret ja ilman mitään järjestystä yhteenkootut. Tässä rauniossa oli muutamien kivien välissä ja aivan turpeen alla n. 10 - 15 sm. vahvuinen tuhkakerros, joka kuitenkin voi olla verrattain myöhäiseltä ajalta. Huomiota ansaitsee löytö K.M. 8811: , eräs pitkä polttamaton luu, joka tuli näkyviin erään ison kiven alta. Kun kuitenkin samasta röykkiöstä löydettiin myös muutamia hevosenhampaita, on vaarallista tehdä minkäänlaisia johtopäätöksiä. Poltettuja luunsiruja oli neljä kappaletta. Ei tämä seikka kuitenkaan riitä todistamaan sitä, että raunio todellaan on ollut hauta.

Muista löydöistä mainittakoon palaa savesta tehdystä värttinäpyörästä ja 5 palaa savitiivistettä.

Löydöt olivat

Saviastianpalasia -----	130 kpl. + 145 murusta.
Poltettua savea -----	15 "
Värttinäpyörän osia -----	15 "

Savitiivistettä -----	5 kpl.
Poltettua luuta -----	4 "
Polttamatonta luuta -----	7 "
Hiiltä -----	suuri määrä
Pajankuonaa -----	" "

Korkeusmittoja

1 polttamaton luu ----	+0,05	29 saviastianpala -----	+0,20
2 saviastianpalasia --	-0,13	30 poltettu luunsiru ----	-0,04
3 " --	-0,08	31 saviastianpalasia ----	-0,23
4 pajankuonaa -----	-0,08	32 polt. savea -----	-0,23
5 saviastianpalasia --	-0,10	33 saviastianpalasia ----	+0,25
6 hevosenhammas -----	+0,15	34 " ----	+0,17
7 saviastianpalasia --	+0,01	35 " ----	+0,38
8 polttamaton luu ----	+0,02	36 " ----	+0,22
9 saviastianpalasia --	-0,08	37 polttamaton luu -----	+0,24
10 " --	+0,14	38 saviastianpalasia ----	+0,11
11 hiiltä -----	+0,40	39 " ----	+0,27
12 pajankuonaa -----	-0,10	40 " ----	+0,15
13 hiiltä -----	-0,02	41(69) varttinänpyörän os.	-0,19
14 polttamaton luu ----	-0,07	42 saviastianpalasia ----	-0,13
15 " " ----	+0,27	43 " ----	+0,17
16(59) polt. savea -----	-0,09	44(72) rautakuonaa -----	-0,19
17 " " ----	-0,14	45(63) poltettu luunsiru -	-0,15
18(67) sav.ast.p. + kuon.	-0,04	46 saviastianpalasia ----	-0,15
19 " -----	+0,29	47 " ----	-0,19
20 pajankuonaa -----	+0,26	48 " ----	-0,13
21 saviastianpalasia --	-0,23	49 " ----	+0,27
22 " --	+0,03	50 sav.ast.p. + pajankuon.	+0,08
23 " --	-0,09	51 polttamaton luu -----	+0,29
24 polt. savea -----	-0,17	52 saviastianpalasia ----	+0,14
25 " " -----	-0,23	53 " ----	+0,13
26(60) pajankuonaa -----	-0,11	54 " ----	+0,08
27 saviastianpala -----	-0,12	55 " ----	+0,07
28 poltettu luunsiru --	-0,15	56 " ----	+0,19

57	saviastianpalasia ---	+0,24	70	polt. savea -----	+0,18
58	s.ast.p.+polt.luu+kuon.	-0,04	71	saviastianpala -----	-0,01
59	saviastianpalasia ---	+0,11	72	" -----	+0,12
60	värttinänpyörän osia-	+0,13	73(75)	pajankuonaa -----	+0,01
61	polttamaton luu -----	+0,11	74	saviastianpala -----	+0,07
62	saviastianpalasia ---	+0,05	75	polttamaton luu -----	+0,12
63	" ---	+0,11	76	saviastianpalasia ---	-0,09
64	polttettu luunsiru ---	+0,09	77	hevosenhammas -----	+0,03
65	hevosenhammas -----	+0,14	78	" -----	+0,12
66	saviastianpalasia ---	+0,05	79	saviastianpala -----	-0,19
67	" ---	+0,03	80	pajankuonaa -----	-0,02
68	pajankuonaa -----	+0,00	81	saviastianpala -----	-0,01
69	saviastianpala -----	+0,14			

=====

MUINAISJÄÄNNÖSTEN LAATU

Niinkuin jo mainittiin on raunioitten alkuperäinen tarkoitus hyvin epävarma. On syytä huomioon ottaa, mitä prof. J.R.Aspelin kertoo tutkimuksistaan Kukonmäellä, ja K.Killisen selostus kirjoituksessaan KIINTEITÄ MUINAISJÄÄNNÖKSIÄ ULVILAN KIHlakunnassa, BIDRAG H.33. - Killinen kertoo. "Kun kuljemme tästä (nim. Nuoranteen mäestä) virstan verran alaspäin, vasemmanpuolista joen vartta, niin tapamme Kukonmäessä, Ison Wahan vainiolla, kivillä ympäröidyn hautakummun; se on 1 kyynärän koruinen, noin 14 kyyn. ristiinsä mitaten. 10:nen sylen päässä tästä on toinen kivikehä, noin 18 kyyn. ristiinsä mitaten. Nämä kummut ovat siitä huomattavat, että ovat ainoat täällä Eurassa, mitkä ovat kivikehillä ympäröidyt. Muissa paikoissa ei ole mitään merkkiä; haudat huomataan vaan siitä, että maanpinta on niiden kohdalta kuopalle laskeunut. "

Hyvin valaiseva ja merkillinen on prof. Aspelinin selostus kaivauksistaan v. 1879:

"Kumpu, 14 kyyn. ristiinsä ja 5 kott. korkea, oli ruohottunut niin et-
 tä ainoastaan joku kivi ^{pisti} pinnalta näkyviin. Kummun juurta ympäröitsi ki-
 vikehä noin puolen kyynärän korkuisista kivistä. Kaakkoispuolella tuota
 hautakumpua oli siellä täällä nurmikossa hautasyvennyksiä samaa laatua
 kuin Käräjämäessäkin ja lounaasen päin kummusta oli erään suuren nykyjään
 ruudilla halaistun kiven ääressä toinen epäselvä kivikehä, jonka keskel-

lä ei kuitenkaan voinut kumpua erottaa.- Kukonmäen hautasyvennyksiä avattiin kolme. Myöskin niissä oli maa turpeen alla poltettua, mutta löytöä ei muuta saatu kuin kuonantapaista sulannutta ainetta sekä yhdestä haudasta, turvekerroksen alta, rautainen ja nivala padan tai muun astian hanka.----- Vaikka koko kumpu oli turvettunut oli se kuitenkin pääosaksi koottu kivistä, joista suurimmat pohjassa olivat useamman miehen pideltävät. Kivien välit olivat väkevällä mullalla täytetyt. Keskellä kummun pohjaa oli tässäkin suuri, mutta matala ^{aa} mmp^{aa}eräinen kivi. Tuon kiven juurelta, sen länsi- ja pohjoispuolelta löytyi runsaasti palaneen luun sirpaleita ja niiden ohelta kaksi rautaista keihäänkärkeä, joista toinen on suora, toinen koukkuun taitettu.--- - Samasta paikasta löydettiin pienen linnun sekä pienen nelijalkasen luita. jaihajalla kummun pohjalta suurempia, nähtävästi lahonneita hevosen luita. Siellä täällä löydettiin tässäkin kummussa varsinkin länsisyrjältä samantapaista kuonaa, kuin äskemainituissa hauta-syvennyksissä.----- Hiiltä tässä kummussa tuskin löydettiin nimeksikään. Tutkimuksen päätettyä läjättiin kumpu entiselleen."

Hyvin todennäköisesti oli prof. Aspelinin tutkima kiviraunio hauta. Sen ja tässä kyseessä olevien raunioitten välillä on kuitenkin yhtäläisyyksiä olemassa, esimerkiksi kivien osaksi mahtava suuruus. Sit^opaitsi löysi Aspelin tutkimastaan kummustaan kuonaa sekä hevosenluita. Mahdotonta ei tietysti ole, että myöskin tänä kesänä tutkitut röykkiöt ovat hautoja, mutta kuitekin jää kysymys, kuinka luitten puuttuminen on selitettävissä. Killisen kertomuksesta voisi helposti saada käsityksen, että myös toinen kumpu, joka nähtävästi vastaa meidän rauniota I, olisi säännöllisesti rakennettu ja vielä kivikehällä ympäröity. Niin ei kuitenkaan asian laita ole. Prof. Aspelin ei sellaista tästä kummusta mainitse. Syytä on selittää asia siten, että Killisen suuri innostus on aiheuttanut tämän pienen liiottelun.- Sellaista kivikehää kuin Aspelin mainitsee sijaitsevan tutkimansa haudan lounaispuolella en voinut löytää.

Hyvin mielenkiintoisen tiedon antaa Prof. Aspelin kuonan esiintymisestä Kukonmäellä. Hautakummun kaakkoispuolella oli hänen lausutonsa mukaan hautasyvennyksiä, joista "kuonantapaista sulannutta ainetta" löydettiin. Sellaista oli myös ollut itse hautakummussa, varsinkin sen länsisyrjässä.

Rautasyvennyksistä en enää löytänyt mitään jälkiä; luultavasti olivat ne joutuneet rakennusmestari Tuomisen saunan tai perunamaan alle. Työmiehet kertoivat, että eräästä paikasta rakennusm. Suomisen huvilan alla oli tullut esiin hyvin suuri määrä pajankuonaa ja pronssilevy K.M. 8811:92. Herra Tuominen oli vielä perunamaastaan huvilansa luoteispuolelta, likellä Suomisen tienhaaraa, löytänyt hyvin paljon samantapaista ainetta." Koko mäki on täynnä rautakuonaa", sanoi hän.

Tämä rautakuona on suurimmaksi osaksi hyvin tummaa, raskasta ja "puhdasta". Olen koetteeksi määritellyt muutamia erikoispainoksia:

8811 Eura, Kukonmäki: 1 = 2,807; 2 = 3,304; 3 = 1,870; 4 = 3,811;
5 = 3,202; 6 = 3,40

8786:1 Sortavala, Riekkala: 1 = 1,343; 2 = 3,493; 3 = 3,482.

8723:3 Köyliö, Kjuloholm: = 2,033

" :129 " " = 3,926

8801:38 Mynämäki, = 3,15

8806:5 " = 3,23

Nojautuen niihin määräyksiin joita .Nielsen on antanut kirjoituksessaan Aarbøger f.nord. Oldk. 192 .

huomaamme että osa Kukonmäen kuonapalasisista näyttää isomman erikoispainoksen kuin Nielsenin alin (), mutta ei ainoakaan saavuta hänen keskiarvoa (4,11). Mahdollista on kuitenkin että tällä mäellä on ollut vanha raudanvalmistuspaikka, josta nämä suunnattomat kuonamäärät johtuisivat. Aspelin'in mainitsemat kuopat ovat voineet olla jäännöksiä raudanvalmistuskuopista, ja ehkä viime kesänä tutkitut kiviröykkiöt ovat olleet jossakin yhteydessä mainitun rautateollisuuden kanssa?

Kaivauskartalla merkityt
mustat pisteet merkitsevät saviastianpalasia
siniset " " rautakuonaa
punaiset " " poltettuja luunsiruja
musta rengas merkitsee löytöä, joka on luetteloon erikseen merkitty.

PAPPILANMÄKI

=====

Erään sanomalehti uutisen, jossa kerrottiin että muinaisesineitä oli löydetty Euran pappilan puutarhasta, johdosta pyysi Muinaistiteellinen Toimikunta Euran kirkkoherravirastolta lähempiä tietoja asiasta. V. t. kirkkoherra A. Lybeck'in vastaus sisälsi ilmoituksen siitä, että kaivaustyöt, nimittäin viemärinojan tekeminen, jo olivat suoritettut, ja että esiin tulleet esineet olivat rakennusmestari O. H. Tuomisen ja rakennusmestari J. A. Suominen hallussa.

Kesällä 1927 määrättiin allekirj. käymään paikalla ja vastaanottamaan löydetyt esineet.

Euran pappila sijaitsee ennestään jo hyvin tunnetulla Pappilammäellä, josta on aina silloin tällöin muinaisesineitä Kansallismuseolle lähetetty. Tästä kalmistosta ovat numerot: 52 ; 65 ; 1120:1,2 ; 1822 ; 2699:1-23 ; 4160:51 ; 5354:43-45 ; 5924:1-2 ; 8811:1-23 ; Por. Mus.: 2382 ; 2385 ; 2669 - 2671 ; 5509 ; 5510 ; Satak. Mus. 8156 ; Tur. Mus. 350.

Tohtori Th. Schvindt tutki v. 1890 muutamia hautoja ison hiekkakuopan syrjässä. (Kts. tohtori Th. Schvidtin kaivauskertomusta Kansallismuseon top. arkistossa).

Muinaisesineet, jotka herrat Tuominen ja Suominen ystävällisesti lahjoittivat Kansallismuseolle (K. M. 8811:1-23), olivat työmiehet löytäneet ojaa kaivettaessa aivan rakennuksen vierestä. N:ot 1 - 3 ovat rakennusm. Tuomisen ilmoituksen mukaan löydetyt aivan samasta paikasta (kartalla l. p. 1) ja niiden läheltä 8811:5. Kohdalta 2 ovat esineet 8811:6-14 , kaikki hyvin suppealta alueelta, niinkuin herrat Tuominen ja Suominen sekä työmies Liesmäki vakuuttivat. Rakennuksen länsipuolelta (kartalla l. p. 3) on kilvenkupura 8811:4. Ilman löytötietoa ovat 8811:15-23 ; työmies Liesmäen mukaan ne olisivat l. p. 1 ja l. p. 2 väliseltä alueelta, mutta sanoi hän, ettei hän enää muista löytöpäkkiä.

Näistä esineistä ovat n: t 8811:1-5 kansanvaellusajalta, muut noin 1000-luvulta. Huomiota ansaitsee käärmesolki 8811:1 ; eläinten silmät ovat nimittäin punaista emaljia. Tämän ohessa oli löydetty rannerengas (vrt. A. Hackman, Die ältere Eisenzeit 10:9) ja rautainen veitsi. Sä-

manaikuisia ovat kilvenkupura 8811:4 ja yksiteräinen miekka 8811:5. Muista esineistä mainittakoon pronssinen spiraalirannerengas (8811:6), pari sormusta (8811:8-9), arapialainen hopearaha (8811:11), 33 lasi-helmeä, miekanterän pala, sirpin osia, pronssikierukoita sekä saviastian-paloja.

Koska ei enää ollut kalmiston häviämisen vaaraa, katsoin minä turhaksi ryhtyä varsinaisiin kaivauksiin ja rajoitin siksi työni yleiskartan piirtämiseen.

KÄRÄJÄMÄKI

=====

(8811:
24 - 32)

Eurassa oleskellessani kuulin puhuttavan, että paikkakuntalaiset kävivät hiekkaa varastamassa tunnetutusta Käräjämäen kalmistomäestä . Tavallisesti oli otettu siitä hiekanotto paikasta, joka sijaitsee mäen kakkoispäässä. Vuonna 1912 tutki tohtori J.Ailio tässä paikassa tulensijaa ja kolme hautaa (kts. hänen kertomustansa K.M:n top.arkistossa). Tohtori J.Ailion yleiskartan pienen mittakaavan vuoksi on vaikea sanoa kuinka paljon mäestä on ryöstetty. Koitin kuulustella tätä ikävätä asiaa ja pääsin siihen käsitykseen, että alueen silloinen omistaja, Iso - Vahen isäntä, oli aivan syytön rikokseen. Paikkakunta kärsii hiekanpuutetta, jonka tähden miehet lähtevät kysymyksensä olevalta alueelta hiekkaa ottamaan.

Paikalla käydessäni huomasin pari hautaa hiekanotto paikan reunassa. Näistä oli jo osa poiskatkaihtu. Syvennysten suunta oli lounaasta koilliseen. Koska oli hyvin luultavaa, etteivät mainitut haudat tulevaisuudessa saisi olla rauhassa, ryhdyin niiden tutkimiseen.

HAUTA I

Poistettuani turvekerrokse^m tuli vahvasti kivensekaista soraa näkyviin; koillispäässä oli tämä hyvin tummaa, lounaispäässä sitä vastoin

melkein puhasta. Varsinainen kulttuurikerros oli n. 35 sm. turpeen alla. Mitään kivilatomusta, sellaista kuin tri Ailio oli havainnut muutamien hautojen päällä ei näissä ollut. Tumma kerros oli hyvin ohut eikä lainkaan sitkeä. Haudan eteläisessä kulmassa oli jonkunverran hiiltä, niin kuin myös siellä tällä keskiosissa.

Luurangosta ei ollut muuta säilynyt kuin hammas. Tämän asemasta haudassa käy selville, että pää on ollut suunnattu lounaseen päin, toisin sanoen vainajan kasvot olivat olleet koillista kohti.

Likellä hammasta oli pieni saviastianpala. Muut löydöt olivat: 1 eheä ja 2 rikkinäistä pronssisormusta, iso ja pieni pronssikierukoista tehty tähti, poltettu luunsiru.

SYVENNYS II

löytöjä ei ollut. Minkäänlaista kulttuurikerrosta ei myöskään voitu havaita.

OSMANMÄKI

=====

Äskettäin oli tästä mäestä taas löydetty muinaiskaluja (K.M. 8721) jotka oli Kansallismuseolle saatu Muinaismuistoyhdistyksen asiamiehen, apteekkari Hj. Tollet'in kautta. Hänen lähettämien löytötietojen mukaan olivat esineet tulleet esiin hiekanotossa. Osmanmäkeä, joka nyttemmin on melkein poiskaivettu, joten ainoastaan pieni peltotilkku ja Forsellin torpan pihamaa ovat jäljellä, omistaa nyt (paitsi suutari Forsell) Eskolan talo Euran kirkonkylässä. Siellä käydessäni vakuutti isäntä, että hiekaⁿotto Osmanmäestä tästä lähtien ei enään voi tulla kysymykseen, sillä nyt jo on pelto vastassa.

Kävin kuitenkin paikalla katsomassa ja käskin työmiehiäni tutkimaan läpi hiekanottopaikan reunaa, nimittäin alsvierinyttä maata. Muutamia esineitä löydettiin: 10 helmeä, 2 spiraalisormusta, pronssikierukoi-

ta, 16 saviastianpalasta ja 20 palaa savitiivistettä.

Hyvin mielenkiintoinen oli savitiivisteiden löytäminen, sillä minun tietääkseni ei tästä kalmistosta ennen ole sellaista tavattu.

Kalmisto jatkuu varmasti pitkälle mainitun pellon alle.

Nils Cleve

Kuv. 1. Pappilammäki pohjoisesta päin.

H. C. e 1927

Kuv. 2. Kukkumäki ja sillä sijaitseva
rakennusmestari O. H. Tuominen kuvila.

H. C. e 1927

kuo. 3. Kukonmäki. Kiviraunio I, Valokuva
 otettu idästä päin. 6590
N.C.-e 1927

Kuo. 4. Kukonmäki. Kiviraunio I. Turokerros
 poistettu. Valokuva otettu idästä päin. 6591
N.C.-e 1927

Kuv. 5. Kukonmäki, kiviraunio II. Talokuvattu
koillisesta.

W. C. - 1927

Kuv. 6. Kukonmäki, talonmuom.
O. H. Tuomisen leivillä. Rakennuk-
sen vasemmalla puolella raunio I.
W. C. - 1927

Kuv. 7. Kukonmäki, kiviraunio I.
Taustassa rakennusmestari O. H.
Tuomisen leivillä.

W. C. - 1927

Kuv. 8. Kukonmäki, kivi-
raunio I. Turvekerron poistelu.
W. C. - 1927

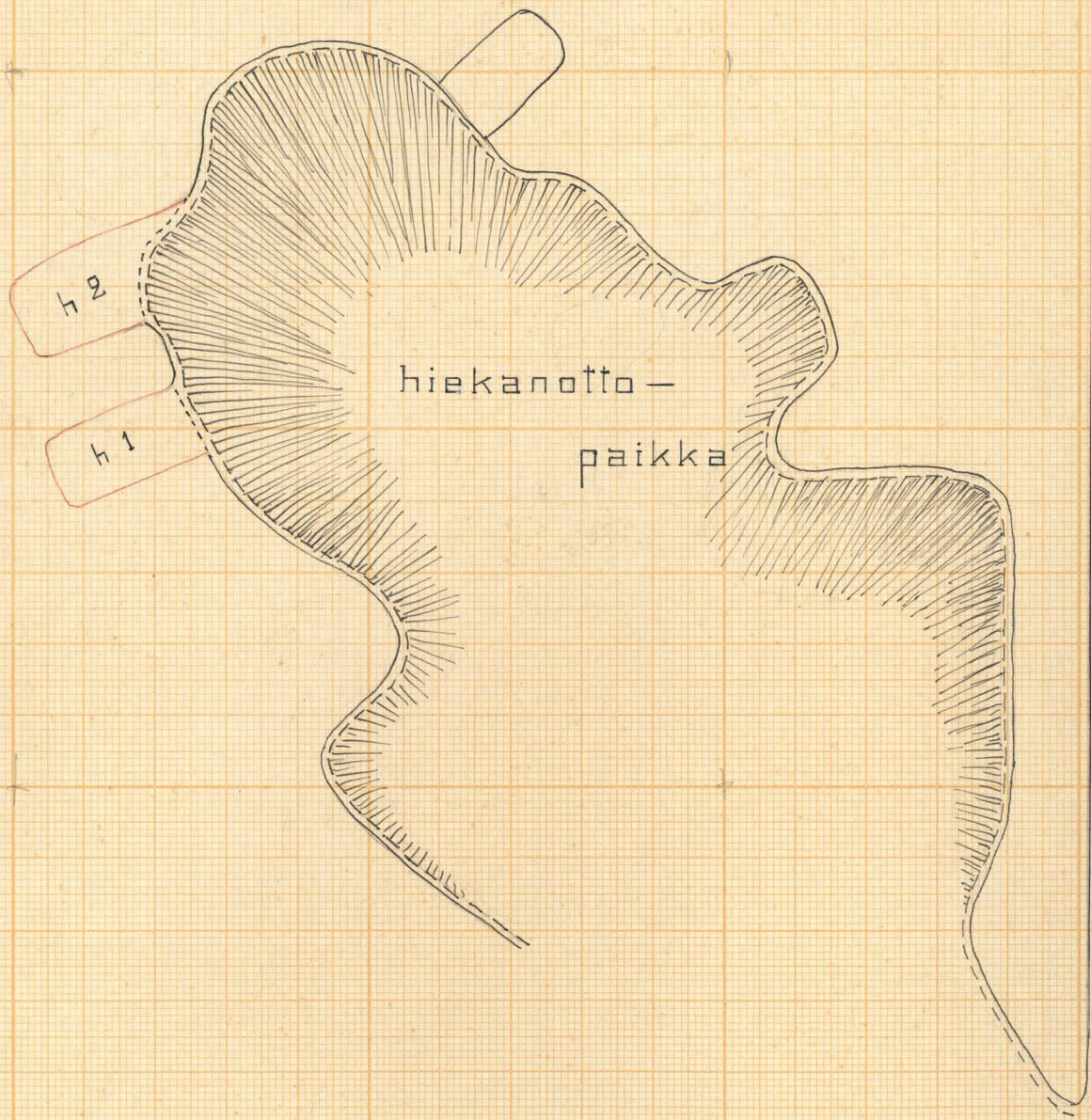
Kuv. 9. Kukonmäki, kiviraunio I.
Taustassa, ison puun takana on
prof. Kopelinin tutkima haatakumpu.
W. C. -

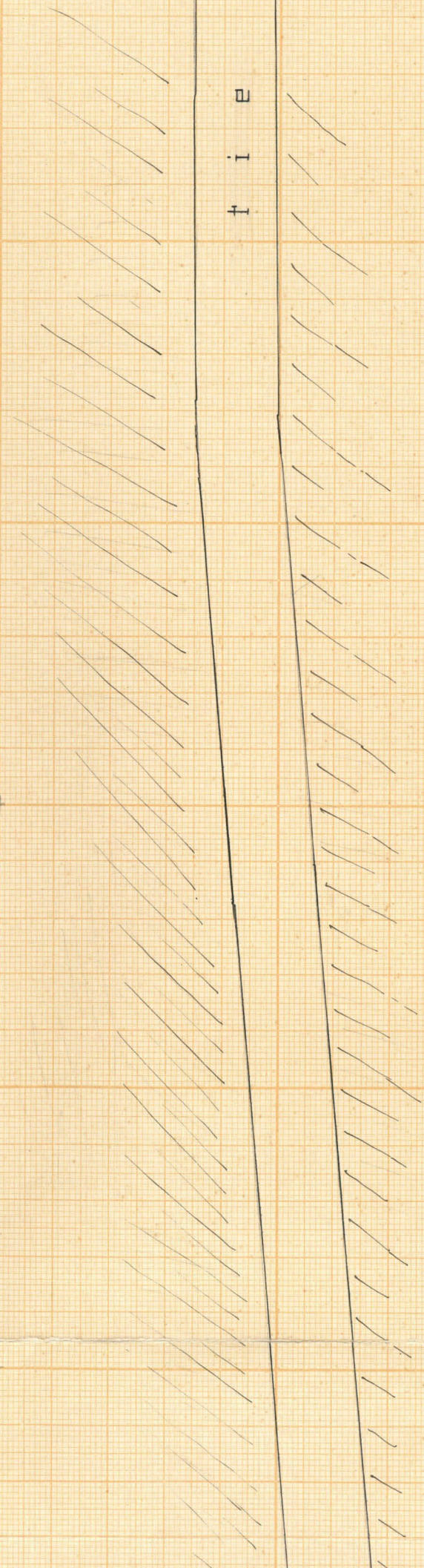
Kuv. 10. Kulkumäki, Kiviraunio II. Turokarras
on poistettu. Valokuva otettu keuhkisesta päin
M. C. - 1927

Kuv. 11. Käsijämsä. Kuva kaivauksesta kesällä 1927.
Hauta hiilikkuopan reunassa. Kuva otettu idästä päin.
A. C. e 1927.

t i e

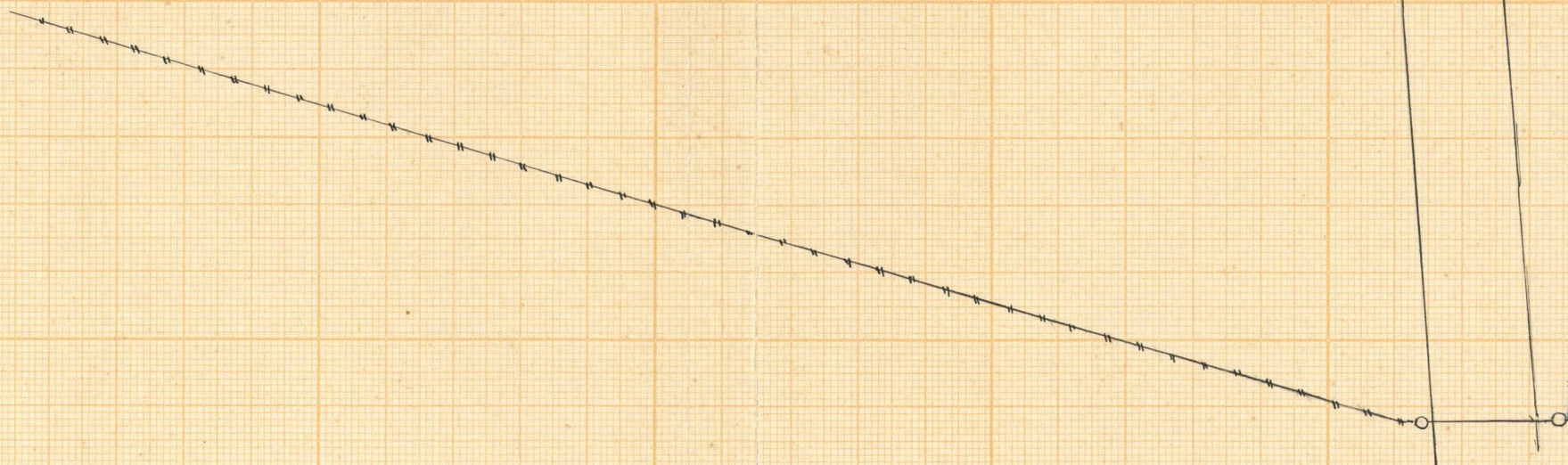
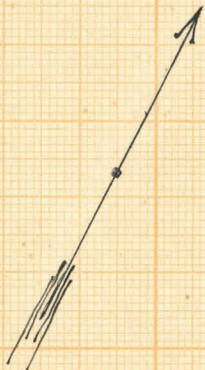
Eura

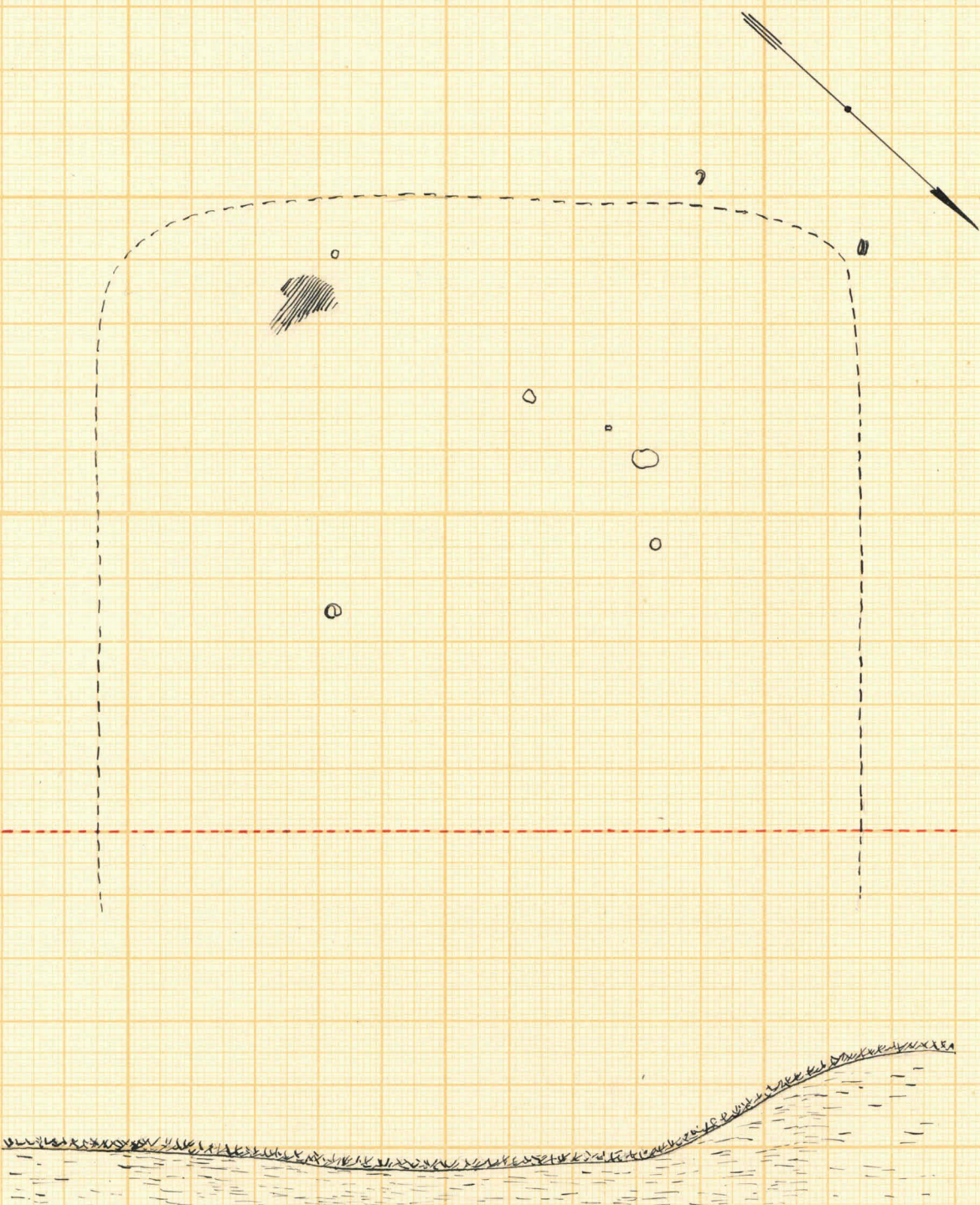
Käräjämäki

v 1927 kartoitettu alue

□ = v 1927 tulkittu haasta

Eura
Käräjämäki
H. 1 kaiv. 1927 N.C.

Å k e r

bastu

stat-
karls-
bygg-
rad.

käl-
lare

sandgrop

hallonland

prästgård.

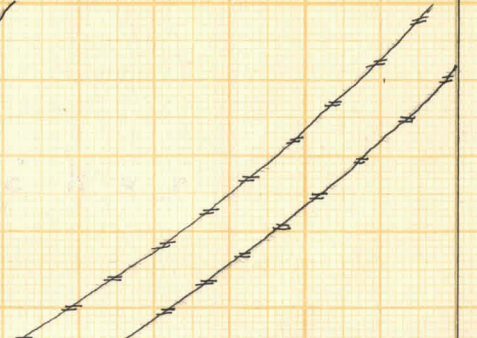
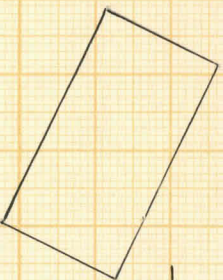
Träd-

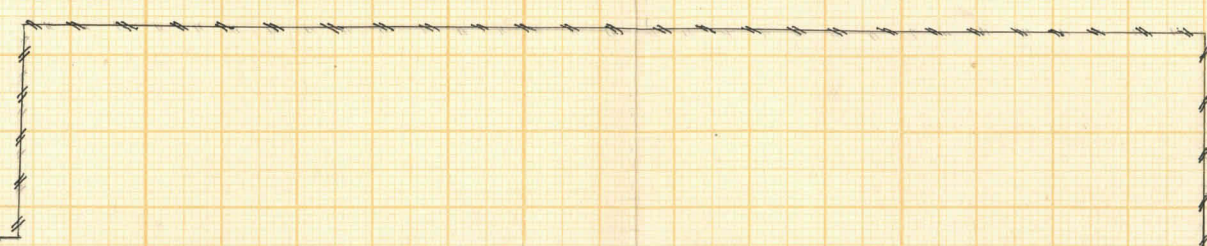
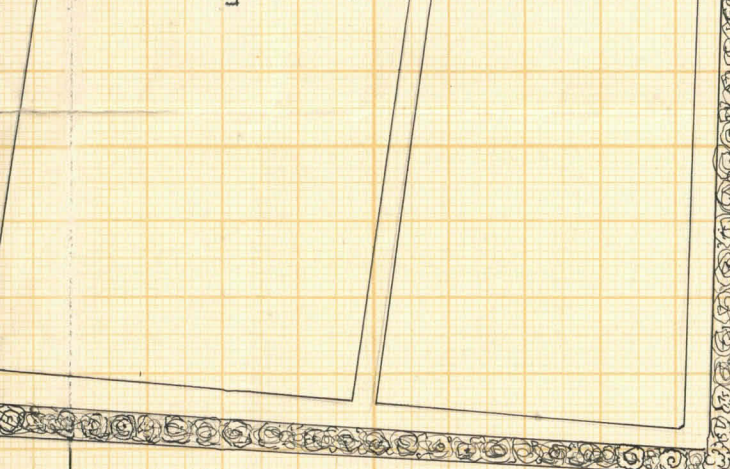
□ □ □ □

x Fpl.

x Fpl.

x Fpl.

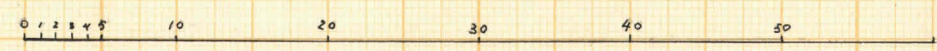

å k e r

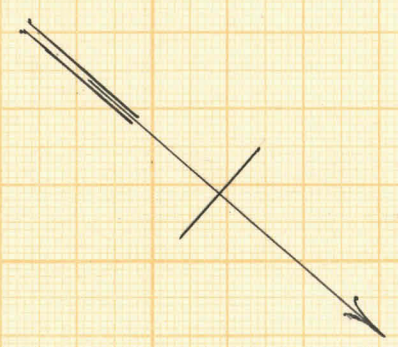
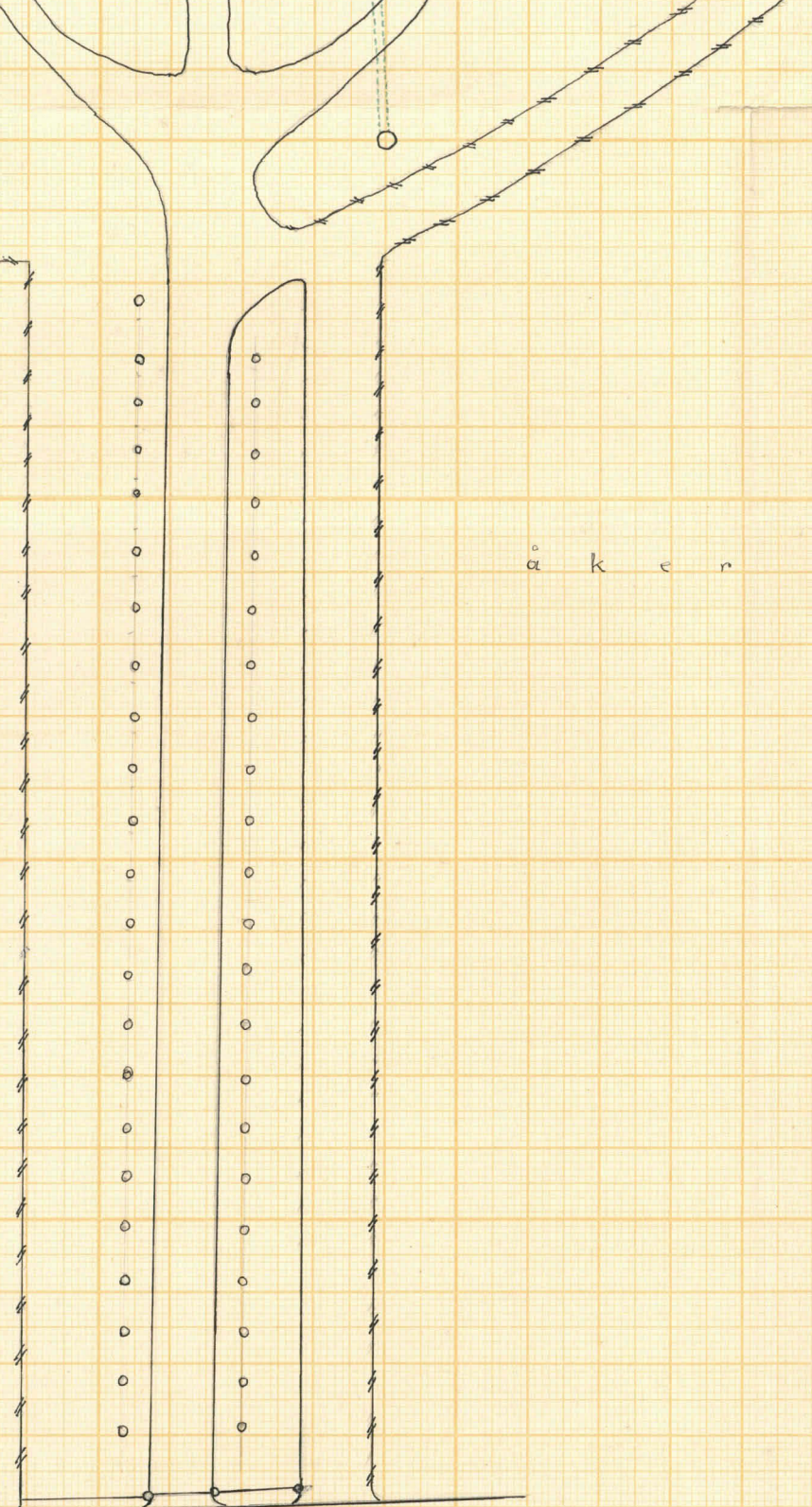
å k e r

Eura

Pappilanmäki

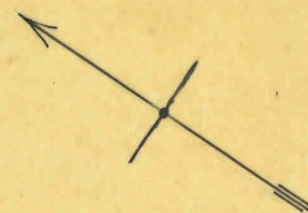

N. Cleve 1927

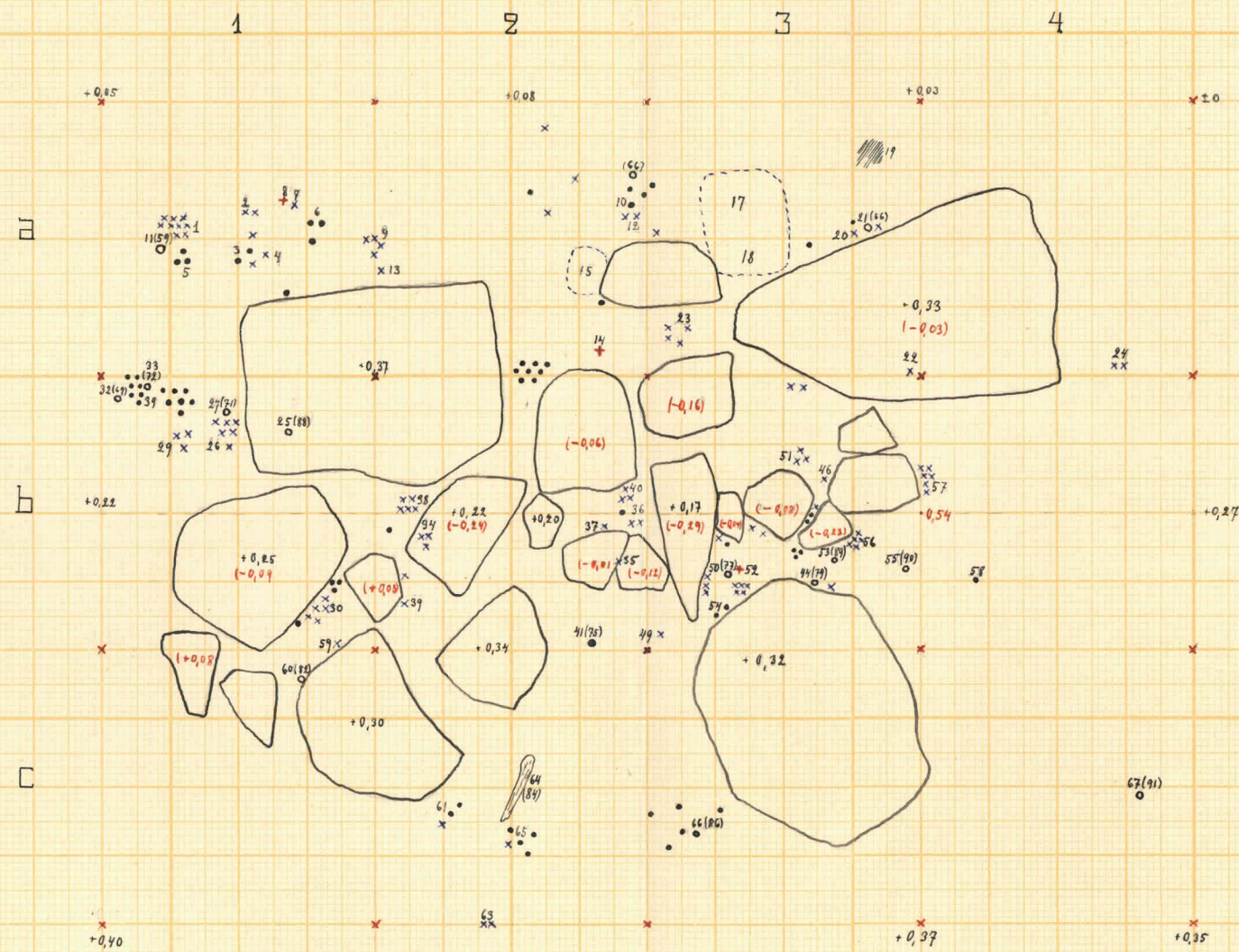
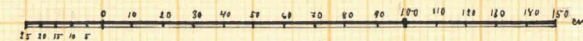
Landsväg Åbo - Björneborg

Toinen kerros

Eura

Kukonmäki — raunio II

110
x

x

x 0

x

x

x

x

x

Toinen kerros

x

x

x

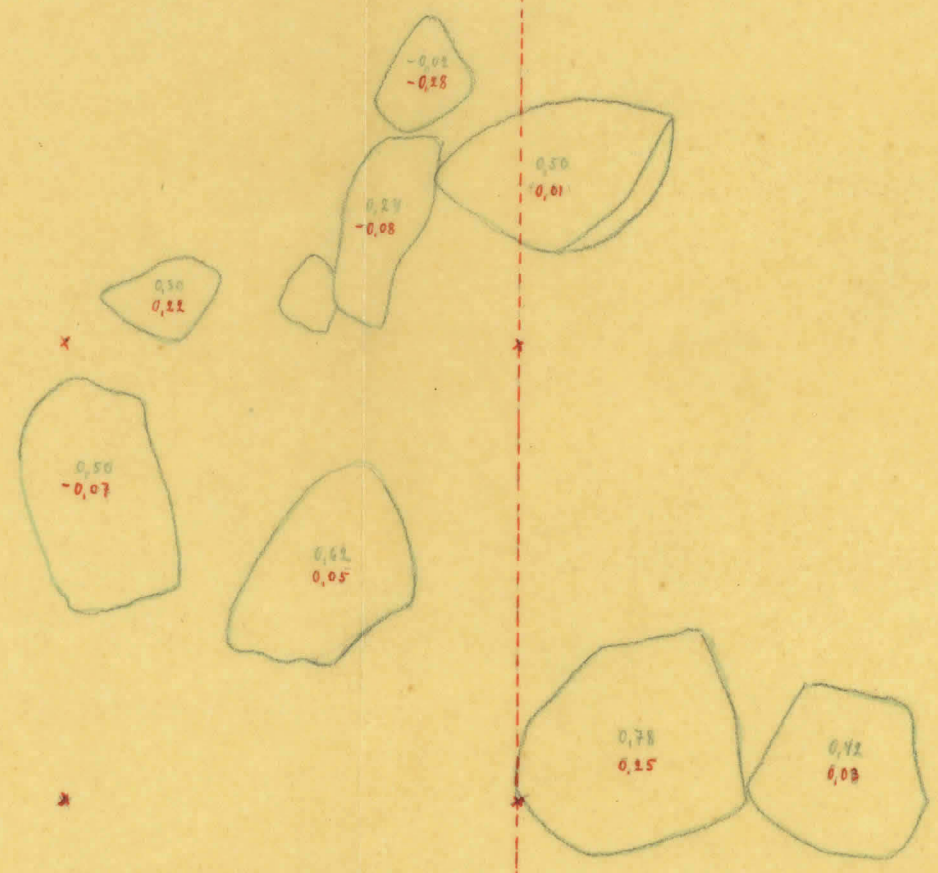
x

x

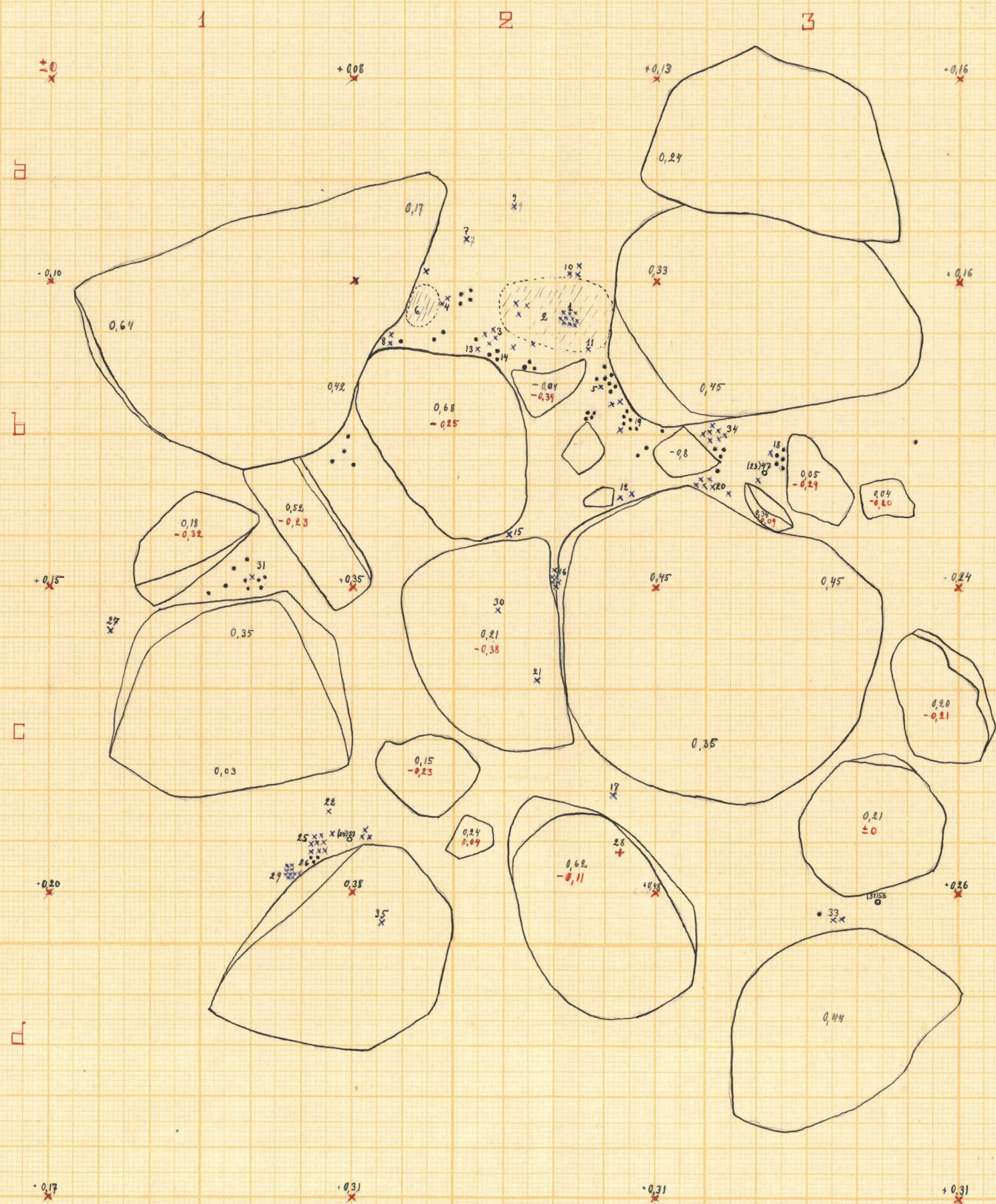
x

x

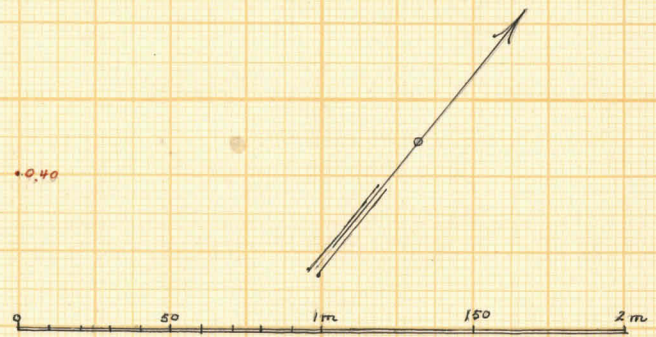
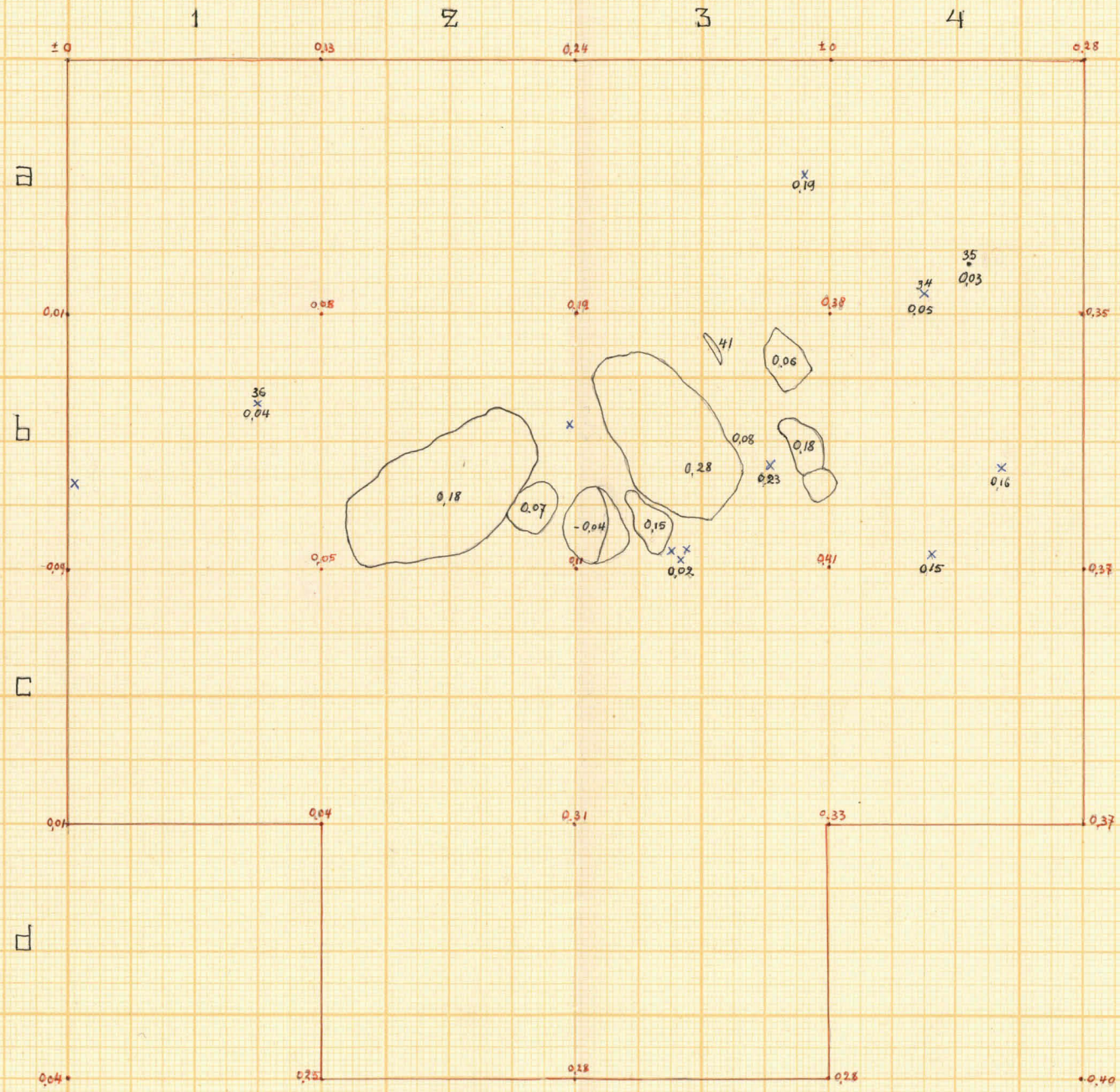
x

Eura
Kukonmäki
Hautaraunio I

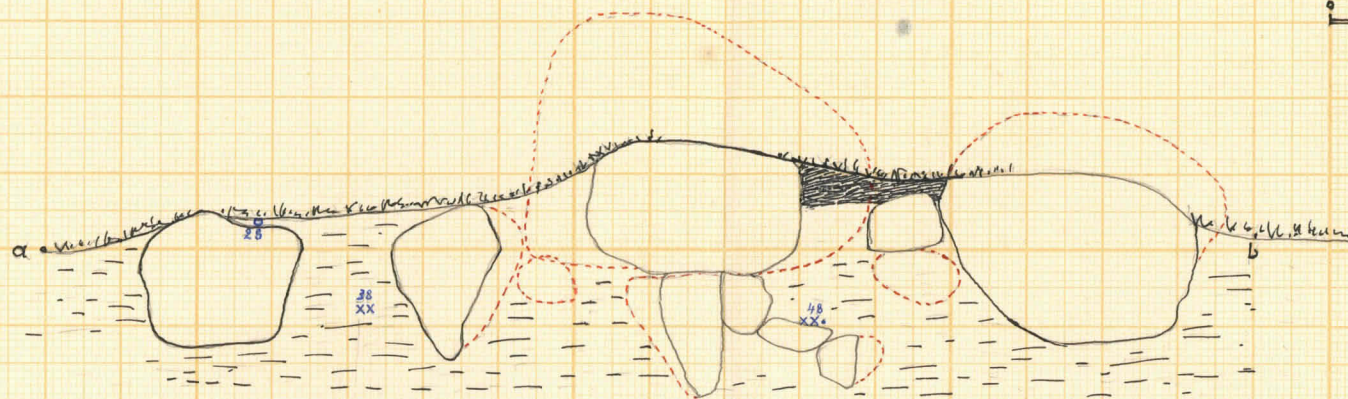

Eura
Kukonmäki
Kaivausalue I

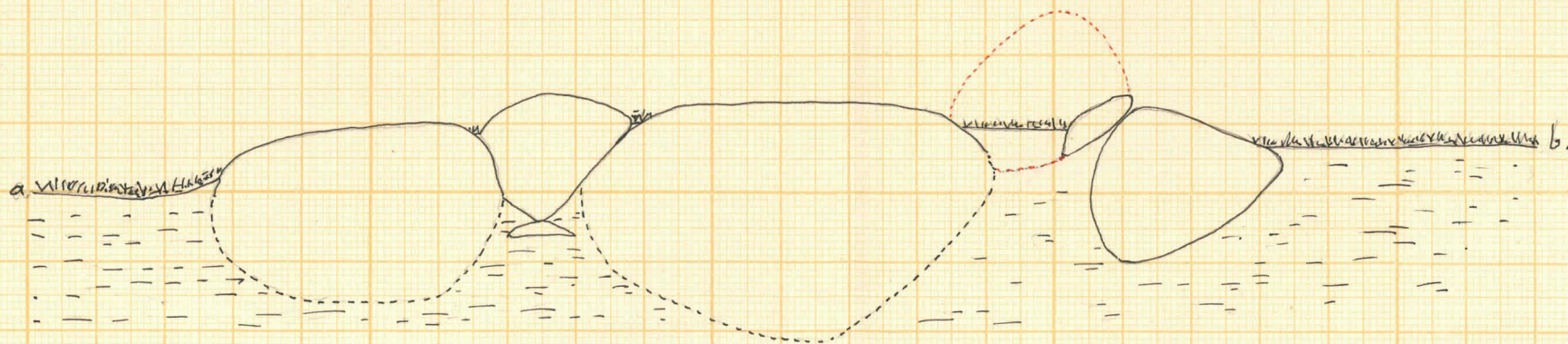

Eura
Kukonmäki

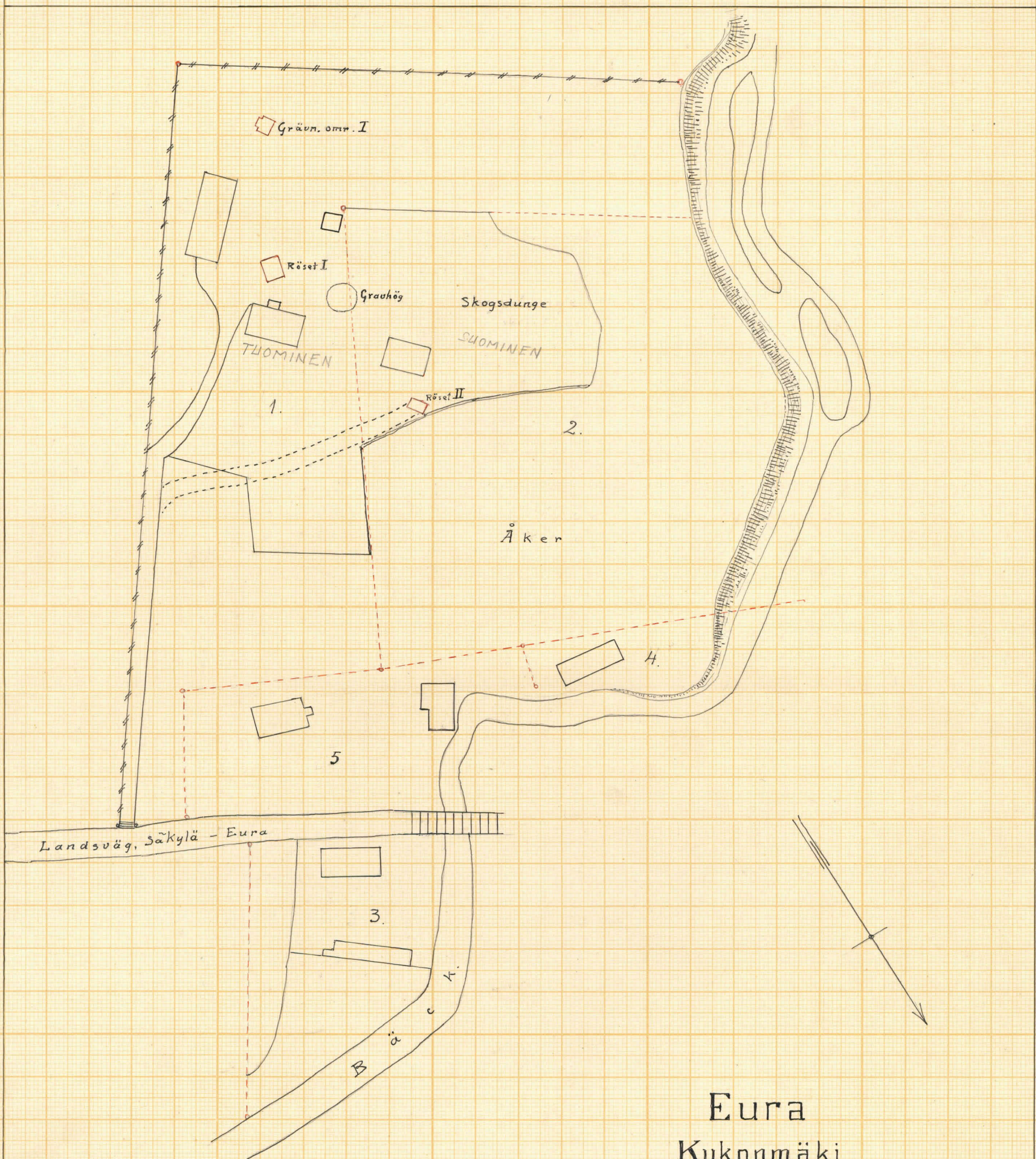
Profilteckningar av röset I o. II

Röset II

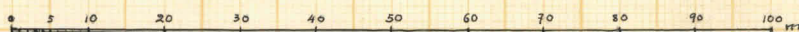
Röset I

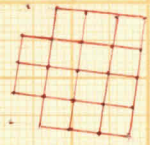

Eura Kikonmäki

med invid landsvägen närliggande områden

- 1. O. H. Tuominens parcell.
- 2. J. A. Suominens "
- 3. T. Tuominens "
- 4. Vikeros "
- 5. Parcellen Kotilehto.

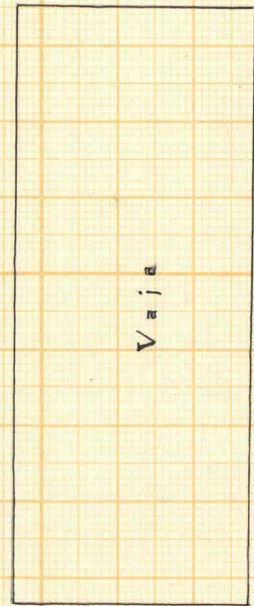

Kaiv.alue I

Eura Kukonmäki

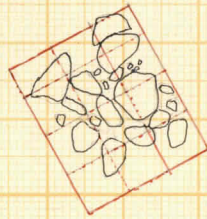
0 1 2 3 4 5 10 15 m

Vaja

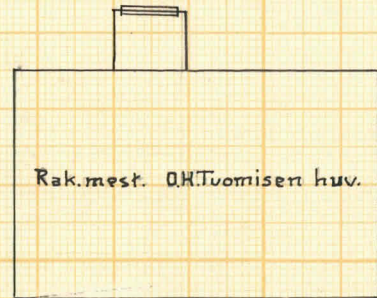
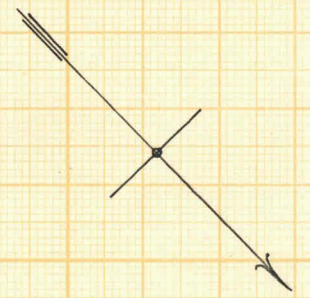
Sauna

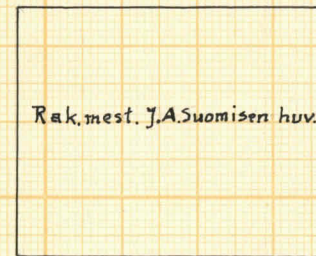
Raunio I

Hautakumpu

Rak.mest. O.H.Tuomisen huv.

Rak.mest. J.A.Suomisen huv.

Raunio II